

השכר והפנסיה משמעות היום ובעתיד

יורם אזרד - יועץ מס ופרישה

מומחה לשכר

הרב קוק 8 ירושלים – 02-5357477

yorammas1@012.net.il

השתלמות אורט בראודה – ים המלח 3/2014

www.poresh.co.il

נושא המצגת

- מה יש לשאול לפני חתימה על תוכנית פנסיה ?
- מהי פנסיה ? , שכר פנסיוני משמעות !
- הגדרות בסיס- פנסיה מקיפה, צוברת, תקציבית, ביטוח מנהלים!
- מהו השכר הקובע לפנסיה היום ובעתיד ?
- דמי ניהול – משמעות החיסכון בקופות הקולקטיביות
- מקדמים – מהו מקדם וכיצד נקבע ?
- כללי משיכה מקופות גמל, מועד משיכה ?
- חיפוש קופות אבודות – אמצעים
- קרן השתלמות – מיסוי, וותק, גרירה
- היוון קצבה

משמעות הבחירה הנכונה

- הכנסה בטוחה בגיל פרישה
- הכנסה לכול ימי חיו של המבוטח / לאחר הפטירה לבני משפחתו
- לא לסמוך על קצבת הביטוח הלאומי
- קצבה נמוכה – 2,000 ₪ לחודש
- חסכון נכון = איכות חיים בגיל השלישי
- חסכון לא נכון = זקנה עצובה

מהי פנסיה?

- ביטוח פנסיוני = תוכנית פיננסית
- שמיועדת לתת לך ולמשפחתך הגנה כלכלית
- היום ובגיל פרישה. (היום בנכות או תאונה)
- העולם החדש – בחסכון לגיל פרישה
- כיסויי משולש- קצבה, שארים, נכות.

מהו השכר הפנסיוני?

- השכר הקובע ממנו מבוצעות הפרשות מידי חודש וחודשו, חלק עובד וחלק מעביד.
- בדרך כלל מוגדר שכר פנסיוני השכר יסוד, משולב, תוספות הסכמי שכר, תוספות יוקר.
- שכר זה משתנה בקידום, דרגה, וותק

כיצד מחושבת הפנסיה בגיל פרישה?

- **תקציבית** – שכר פנסיוני
- **צוברת** – לפי היתרה הצבורה/מקדם.
- **צוברת וותיקה** - לפי שיטת הממוצעים.
- **ביטוח מנהלים** – צבירה/מקדם
בפוליסה

הגדרות בסיס-פנסיה תקציבית

פנסיה תקציבית – פנסיה המשולמת מתקציב המדינה

שיעורי הפרשה – 2% בחודש מהשכר הפנסיוני (משולב+תוספות)

תאריך הצטרפות אחרון – 2002

לאחר 35 שנות עבודה – 70%

מעבר – מענק שנים עודפות

המשך תקציבית

שיעור הפנסיה – 2% בעבור כל שנת שירות

תקרת פנסיה- 70%

מי מקבל – המבוטח, שאיריו (בת זוג, ילדים עד גיל 21) או ילד הסמוך לשולחנו בעל מוגבלויות

היום מוצר שלא ניתן להצטרף

אליו

תלוש השכר

השכר הקובע בפנסיה **תקציבית** – שכר פנסיוני אחרון
לפנסיה החודשית במהלך השנה משולמים הרכיבים
הבאים

הבראה

ביגוד

מענק יובל

לפי שיעורי הפנסיה של מקבל הקצבה

הפנסיה צמודה למדד מיום קבלתה

לראשונה

הפנסיה בעתיד-איך נדע!

חשוב לזכור כי מקבלים -70% בלבד (מקסימום) היות והשיעור הנ"ל נלקח מהשכר הפנסיוני יש ירידה בשכר הכולל עד 50% מהשכר ערב הפרישה (שכר זה נמוך מהשכר הכולל) יחס השכר כיום 80/20

ובנוסף קצבת הזקנה – קצבה יחסית נמוכה (2,000)

ולכן יש לחסוך כיום שיעורים נוספים להגדלת הקצבה, ושמירה על איזון השתכרות

פנסיה צוברת-חדשה - 1/1/1995

- פנסיה צוברת – חיסכון משולב עובד ומעסיק.
- שיעור הפרשה – עובד עד 7%, מעביד כיום 7%, הפרשה לפיצויים 8.33%
- שיעור הקצבה- לפי צבירה, תשואה/ מקדם
- מקדם המרה – כיום 200 חודשים
- מהי מקיפה- שארים, קצבה, נכות ואי כושר

תיקון 3 חוק קופות הגמל

- החל מיום 1/1/2008 כל המסלולים – קצבה
- מסלול הוני – לא קיים
- שינוי שם הקופות – משלמת / לא משלמת
- כספים שהופקדו במסלול הוני עד 31/12/2007 לא חל התיקון .
- זיכוי במס – 35% לכל המסלולים עד תקרה של 8,100 ₪ בחודש שכר.
- ניתן למשוך רק בגיל 67 גברים נשים

מה יש לבדוק, בהצטרפות לקרן צוברת?

מקדם המרה – יש פוליסות "ישנות" שיש להם מקדם של 144 / לא לנגוע-כיום 200

דמי ניהול – יש להתמקח על דמי ניהול (שוטף מצטבר)

מוטבים – חייבים לבדוק ולתחזק את התוכנית לפי מוטבים רצויים

מסלול חסכון – מניות, כללי, אג"ח

חלוקה פנימית – כמה לפנסיה, לשארים, לנכות

רווק – לא צריך שארים

מקדם המרה

- נכון להיום – מקדם המרה – 200
- המקדם בקופות הפנסיה יקבע ביום הפרישה
- לפי תוחלת חיים
- נכון להיום קצב הגידול בתוחלת חיים – שנה בכל 5 שנים
- לא לנייד – מקדם נמוך לקופת פנסיה

דמי ניהול

- נתון חשוב מאוד בעת ניהול משא ומתן להצטרפות
- נכון להיום דמי הניהול מאוד גבוהים ביחס לתשואות
- דמי הניהול – דמי ניהול גבוהים = פנסיה נמוכה בעתיד
- דמי הניהול – מופרזים
- דמי ניהול בקופות פנסיה – 0.5% נכסים, 6% דמי גמולים
- בקרן השתלמות, קופות גמל – עד 2% רק על הנכסים
- בביטוח מנהלים – דמי ניהול פוחתים – החל מ- 15%
- דמי ניהול בקופות האוניברסיטה – נמוכים מאוד

דמי ניהול בקופות הצוברות החדשות

- כידוע יש משמעות לגובה דמי הניהול אותם אנו משלמים לקופה
- לכן האינטרס שלנו = דמי ניהול נמוכים, שלהם כמה שיותר גבוהים
- דמי ניהול לפי התקנון האחיד הם :
- על השוטף – עד 6%
- על המצטבר – עד 0.5%
- גבוה מאוד, ניתן להקטין ב- 50% ויותר את דמי הניהול
- ויפה שעה אחת קודם !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

תשואות

- תשואות נמוכות = פנסיה נמוכה יותר
- חשוב לבדוק תשואה לפחות פעם בשנה
- לשים לב שהתשואה מול דמי ניהול יחס – רווח
- לא לרוץ לקרן שנותנת דמי ניהול נמוכים – לקופה שיש לה תשואה נמוכה
- שנת 2012 – תשואה ממוצעת חיובית של 3%
- יש לבדוק – באתר האוצר – במפקח על הביטוח גמל נט

מוטבים

- חשוב לבדוק מי המוטבים בתוכניות הגמל, קרן השתלמות
- בקופות גמל, קרן השתלמות – מוטבים לפני כל יורש חוקי אחר
- בקופות הפנסיה – תקציבית רק לפי שארים חוקיים
- בקופה הצוברת – פיצויים לפי יורשים חוקיים
- כל שנה לבדוק מוטבים – ולעדכן במידת הצורך
- רק בעת מקרה – מצטערים שלא בדקנו מוטבים

המשך צוברת

תאריך פתיחת הקופות – 1/1/1995
שיעורי הפרשה – עובד עד-7% (6.5%)
מעסיק- 7%
פיצויים- 8.33%
מומלץ מאוד להגדיל חלק עובד 7%

למה כדאי להגדיל

צבירה גבוהה יותר

ככול שהצבירה גבוהה יותר – הקצבה תהיה גבוהה
הטבה במס - כל שקל שמופקד – זיכוי במס של 35%
לדוגמא :

שכר של 6,000 ₪

הגדל הפרשה ב- 2% - 120 ₪ נטו יותר כל חודש
מס הכנסה מזכה – 42 ₪

כלומר הגדלנו צבירה וקצבה בעתיד בשיתוף האח
הגדול מס הכנסה

כיצד תחושב הפנסיה הצוברת ?

- הפנסיה הצוברת היא פונקציה של צבירה
- ככול שהצבירה תהיה גבוה יותר – כך הקצבה תהיה גבוה יותר בגיל פרישה
- לכן יש משמעות רבה לפרמטרים הבאים :
- תשואה – רווחים של הקופה
- דמי ניהול – עמלה שאנחנו משלמים על הניהול של הכסף
- ככול שדמי ניהול נמוכים, והתשואה גבוה, הקצבה בעתיד תהיה גבוה יותר

לדוגמא

- קרן פנסיה חדשה צוברת
- חסכון 30 שנות עבודה
- שכר של 7,000 ₪ לחודש
- בסוף תקופה הצטברו בקופה כ- 750,000 ₪
- יתרה זו כוללת רווחים ובקיזוז דמי ניהול
- הקצבה = $200 / 750,000 = 3,750$ ₪ לחודש
- שהם 53% מהשכר הקובע
- כלומר קצת יותר מחצי מהשכר

מסלול הסכון בפנסיה צוברת

- הביטוח בפנסיה הצוברת מחולק ל- 3 סוגי ביטוח
  - א. פנסיה בעתיד
  - ב. פנסיה לשארים במקרה פטירה
  - ג. נכות ואובדן כושר עבודה
- לכן השם של הפנסיה הצוברת כיום פנסיה מקיפה
- חשוב לזכור שבמידה ומדובר באדם שאין לו שארים (רווק/ה, אלמן /ה, גרוש/ה) אין צורך לרכוש כיסוי זה, ולהעמיס את החיסכון לכיוון פנסיה

חלוקה פנימית חיסכון - פנסיה

- בדרך כלל החיסכון – מסלול ראשי
- שארים, קצבה, אובדן כושר עבודה – יחס שווה
- מדוע רווק למשל צריך שארים ????????
- מדוע אדם חולה – אובדן כושר עבודה
- יש לבדוק מסלול שמתאים לחוסך לפי סטאטוס משפחתי
- בררת מחדל – יחס שווה

מסלול השקעה בחסכון

- חשוב לבחור את מסלול החיסכון
- אדם צעיר = מסלול מניות סיכון לא מזיק יש מספיק זמן לתקן נפילות בבורסה
- אדם מגיל 50 ומעלה = מסלול סולידי – שיטה צ'ילינית
- מסלול סולידי מהו – מסלול כללי אגרות חוב מדינה
- ניתן לקבוע מסלול לפי בקשת העמית
- בדרך כלל המעסיק – המדינה מצרף לבררת מחדל – מניות

קופה צוברת וותיקה-עד 31/12/1994

תאריך כניסה אחרון – 31/12/1994
שעורי הפרשה – 7% עובד, 7.5% מעביד
פיצויים – 6%
חישוב הפנסיה – לפי שיטת הממוצעים
ביחס לשכר הממוצע במשק
שיעור הפנסיה- עד 70%
קופות שבמהלך השנים הבאות ידוללו

מי המבוטחים בוותיקות ?

- בדרך כלל עובדים שהחלו עבודתם לפני 1/1995
- לא ניתן להצטרף לוותיקות לאחר מועד זה
- ניתן רק לצאת למי שרוצה / לא מומלץ
- עדיף מהקופה הצוברת החדשה
- מקבלים פנסיה לפי שכר ממוצע בכול תקופת העבודה
- הקופות הוותיקות מנוהלות תחת "עמיתים" גוף המנהל את 8 הקופות שהיו בגרעון אקטוארי

צוברת וותיקה – כיצד מחושבת

- לפי שיטת הממוצעים
- החל מתחילת יום העבודה הראשון ועד ליום העבודה האחרון
- יחס השכר בכול אחד מהחודשים / השכר הממוצע במשק דאז בכול חודש
- מחברים את המנות של היחס
- ואז מחלקים במספר חודשי העבודה בפועל
- התוצאה מוכפלת בשכר הממוצע במשק ביום הפרישה

המשך וותיקה

- התוצאה של ההכפלה בשכר הממוצע במשק היום מהווה את השכר הבסיס לפנסיה
- ואז מכפלים בשיעור הפנסיה של הפורש
- מהקצבה ברוטו מקזזים מידי חודש דמי ניהול של 1.75%
- בקיצור – למרות החישוב המסורבל עדין ביטוח זה טוב מהביטוחים החדשים החל מיום 1/1/1995

ביטוח מנהלים-מהו ?

מסלול – כיום צבירה בלבד
קצבה בעתיד – לפי מקדם בפוליסה
שיעורי הפרשה – כפי שיש לצוברת
כיסויים – קצבה, שארית, חיים
אי כושר ונכות – קנייה נוספת לא מובנה
בתוך הפוליסה
החל מיום 1/1/13 אין מקדם בפוליסות חדשות

מה כדאי לשים לב בביטוח מנהלים

- שהכיסויים אכן מתאמים למבוטח
- מהו המקדם ? שימו לה המקדם בביטוח מנהלים קבוע לכול תקופת הפוליסה גם ובמידה והמחוקק קובע מקדמים חדשים
- יש עובדים שיש להם פוליסות משנות 80,90 שם המקדם – 133, 144, מקדם זה קבוע לכול ימי חיו של המבוטח
- זהירות – לא לנייד ביטוח מנהלים מסוג שכזה
מסוכן מאוד !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

מהי קופות גמל?

ניתן להפקיד לקופות גמל
נכון להיום כול הקופות במסלול קצבה
החל מיום 1/1/08 ההפקדות קצבה
בעתיד

ניתן למשוך בהיוון רק בגיל 67
מומלץ מאוד להפריש 7% מהשכר

המועדים למשיכת קופות גמל שכיר

- כול הכספים שהופקדו עד סוף 2007 – בגיל 60
- כול הכספים שהופקדו אחרי 1/1/2008 רק בגיל 67 בהיוון
- במידה ויש למבוטח פנסיה מינימום – 50% מהשכר הממוצע במשק כ – 4,500 ₪, ניתן למשוך בסכום חד פעמי גם לפני גיל 67 בקיבוע זכויות
- עד סכום של – 130,000 ₪

קופות גמל – כללי משיכה-עצמאי

יש להבחין לגבי קופות – שכיר/עצמאי
עצמאי – לאחר 15 שנות חסכון רק על כספים
שהופקדו עד 31/12/04
כספים לאחר מועד זה רק בגיל 60

רצף זכויות פנסיוניות

- יש לבדוק האם יש רצף זכויות פנסיוניות
- לפני תחילת עבודה במוסד ציבורי או ממשלתי – מקנה תוספת לפנסיה
- יש לבדוק לפני סיום עבודה
- במידה ומקופה וותיקה נמשכו פיצויים אין רצף ואין פנסיה

חיפוש קופות-אבודות

**בשנת 2005 – וועדת בכר
הבנקים מוכרים ניהול של קופות הגמל אל
מחוץ למערכת הבנקאית
בתי השקעות – קונים את הניהול
הדרך הייתה מאוד מהירה /חובבנית
ובמקרים מסוימים נפלו טעויות ונעלמו
קופות .**

המשך חיפוש קופות

**יש כיום כ - 50 מיליארד ₪ שלא יודעים
מי הבעלים שלהם/מצב חמור ביותר
טעויות נפוצות - טעות במספר תעודת
זהות, שינוי שם משפחה, החלפת
כתובת**

**לא מעט פעמים אנחנו מפסקים לקבל
מצב חשבון ומתעלמים מכך .**

כיצד לאתר קופות לא פעילות

- יש כיום אתר של האוצר הנקרא איתור
- כול תושב ישראל יכול להיכנס ולבדוק האם יש לו קופות הרשומות על שמו והם אינן פעילות = אין הפקדות
- פעולה פשוטה ומהירה = הפתעות, וכספים שלא חשבנו כלל שהם קיימים
- מומלץ מאוד לכול אדם לבצע חיפוש זה דחוף

קרן השתלמות – מקלט מס

חסכון לתקופה של – 6 שנים

שיעורי הפרשה – עובד 2.5% מעסיק
7.5%

שכר קובע – השכר הפנסיוני

רווחים – פטורים ממס בעת המשיכה
כדין

המשך קרן השתלמות

**תקרת שכר ללא מס – 15,712 ₪ לחודש -
עד 1,178 ₪ חלק מעסיק.**

**כל הפרשה מעל – חייבת במס בהפקדה
ובמשיכה על הרווחים על החלק העולה**

נזילות – כל 4 ימי עסקים לאחר 6 שנים

לאחר 3 שנים בהגיעך לגיל פרישה

בפטירה – נזיל

להשוב לפני משיכה

- לפני משיכה יש לשים לב
- הכספים בקרן פטורים ממס
- במידה ומושכים ומפקדים בפק"ם – הופכים כסף פטור לחייב
- לאחר 6 שנים – כל הצבירה נזילה – לדוגמא ניתן למשוך לאחר 8 שנים את כל היתרה ליום המשיכה
- וותק- ניתן להעביר מקרן לקרן
- מסלול חיסכון- שליטה של החוסך, מנייה, אג"ח

קצבה מוכרת מהי ?

- קצבה אשר מקורם מכספים שלא קבלו פטור
- ניתן לקבל כבר בגיל 60
- הקצבה פטורה ממס
- ניתן לבצע הפקדות חד פעמיות ולקבל מהפקדות אלה קצבה בעתיד

לרכז כיום את כל הקופות הקיימות
ברשימה

כל שנה לעקוב לפי מצבי חשבון

לנסות להתחקות אחרי קופות שהפסקנו
לקבל עבורם מצבי חשבון שנתיים

יש הרבה הפתעות לא להיות מופתעים

תודה רבה

נת-ודות
עתודות המרכז ללימודי מקצועות השכר בישראל

תודה על הקשבה

יורם אזרד 052-3808345

www.poresh.co.il

yorammas1@012.net.il

עתודות המרכז ללימודי מקצועות השכר בישראל

הרב קוק 8 ירושלים – 02-6233008

עתודות המרכז ללימודי מקצועות
השכר בישראל

עתודות - רחוב הרב קוק 8
ירושלים- 026233008